

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 26. juuni 2023
(OR. en)

11088/23

CYBER 172
COPS 349
POLMIL 172
RELEX 796
JAIEX 39
TELECOM 214
CFSP/PESC 928
POLCOM 138
HYBRID 44
DISINFO 51

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	26. juuni 2023
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10526/23
Teema:	Nõukogu järelused ELi digidiplomaatia kohta – Nõukogus 26. juuni 2023. aasta istungil heaks kiidetud nõukogu järelused

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud nõukogu järelused, mille nõukogu kiitis heaks 26. juuni 2023. aasta istungil.

NÕUKOGU JÄRELDUSED**ELi digidiplomaatia kohta****1. SISSEJUHATUS**

1. Üha keerulisemas geopoliitilises olukorras, mida süvendab Venemaa täiemahuline ebaseaduslik sissetung ja agressioonisõda Ukraina vastu, on ohud ELi inimõigustel põhinevale ja inimkesksele digiülemineku mudelile muutunud teravamaks ning ELi ja selle liikmesriikide juhtrolli tähtsus rahvusvahelises digitaalses haldamises kasvab. Meie majandust ja ühiskonda ümberkujundava mõjuga tehnoloogiate, näiteks tehisintellekti arendamine on järsult kiirenenud, samal ajal kui digi- ja roheüleminek pakuvad tohutuid võimalusi kestlikuks arenguks kogu maailmas. Seetõttu rõhutab nõukogu, et vaja on tugevamat, strateegilisemat, sidusamat ja tõhusamat ELi poliitikat ja tegevust ülemaailmsetes digiküsimustes, mis kinnitaks ELi osalust ja juhtrolli. See on oluline ELi strateegilise autonoomia tugevdamiseks, säilitades samal ajal avatud majanduse. EL ja selle liikmesriigid peavad selleks arendama edasi koostööd partneritega kogu maailmas, koondades ja võimendades kõiki diplomaatilisi ja poliitilisi vahendeid ning tagades sise- ja välispoliitika vastastikuse täiendavuse ja sidususe. Nende eesmärkide saavutamiseks peavad EL ja selle liikmesriigid suurendama koostõimet ELi poliitika ja meetmete vahel, eelkõige inimõiguste ning küber-, hübriid- ja digivaldkonnas. See eeldab ka koostoime otsimist teaduse ja uurimistegevuse, tehnoloogia, kaubanduse, majandusliku julgeoleku ja tarneahelatega seotud poliitika ja meetmetega. Nõukogu rõhutab samuti vajadust edendada digioskusi ja noorte kaasamist ning tugevdada koostööd kodanikuühiskonna sidusrühmadega, nagu akadeemilised ringkonnad, kultuuri- ja teadusasutused, samuti erasektor ja kutseliidud.

2. Tuginedes edusammudele, mis on tehtud nõukogu 2022. aasta järelduste¹ (milles määratleti universaalsetel inimõigustel, põhivabadustel, õigusriigil ja demokraatlikel põhimõtetel põhineva ELi digidiplomaatia põhimõtted, eesmärgid ja vahendid) rakendamisel, rõhutab nõukogu vajadust tõhustada digidiplomaatia kõigi aspektide rakendamist ja sidusust, viies ellu rea **prioriteetseid** meetmeid.

2. **PRIORITEETSED MEETMED**

3. Nõukogu kutsub kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles jätkama inimõiguste, demokraatlike protsesside ja õigusriigi põhimõtete austamist, kaitsmist ja edendamist internetis samamoodi nagu väljaspool interneti, eelkõige edendades digikirjaoskust, ning edendama inimkeskset ja inimõigustel põhinevat lähenemisviisi digitehnoloogiate, näiteks tehisintellekti suhtes, kogu nende elutsükli jooksul. Sellega seoses on vaja riskipõhist lähenemisviisi ja inimõigustealaseid hoolsuskohustuse tavasid, sealhulgas korrapäraseid ja põhjalikke inimõiguste mõju hindamisi, et tagada digitehnoloogia kavandamise, arendamise ja kasutamise vastavus kohaldatavatele inimõiguste standarditele kooskõlas digihumaansuse ja inimväärikuse säilitamise visiooniga.

ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava kohaselt pööravad EL ja selle liikmesriigid erilist tähelepanu haavatavas ja/või tõrjutud olukorras olevate inimeste, sealhulgas naiste, noorte, laste, eakate ja puuetega inimeste õiguste kaitsmisele, tegeledes jätkuvalt ebavõrdsusega, näiteks soolise digilõhega, ning tõhustavad meetmeid, millega astuda jõuliselt vastu igasugusel alusel diskrimineerimisele ja võidelda selle vastu, pöörates erilist tähelepanu mitmekordsetele ja läbipõimunud diskrimineerimise vormidele, sealhulgas diskrimineerimisele soo, rassi, etnilise või sotsiaalse päritolu, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, puude, vanuse, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel. Prioriteetsetes tegevusvaldkondades keskendutakse jätkuvalt avatud, vaba, neutraalse, ülemaailmse, koostalitlusvõimelise, usaldusväärse ja turvalise interneti edendamisele, inimõiguste kaitsjate kaitsmisele internetis ja ajakirjanike turvalisusele, võitlusele internetiühenduse sulgemiste, internetitsensuuri ja internetis ebaseadusliku jälgimise vastu.

¹ [Nõukogu järeldused ELi digidiplomaatia kohta](#), 18. juuli 2022.

4. Nõukogu kutsub kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama veelgi koostööd nii asjakohastel **mitmepoolsetel ja mitut sidusrühma hõlmavatel foorumitel** kui ka nendega, järgides selles töös Euroopa tiimi lähenemisviisi ja uurides võimalusi jagada töökoormust digiküsimuste paremaks koordineerimiseks. Selleks teeb EL järgmist.
- a) Tugevdab oma suutlikkust anda Genfis asuvatele organisatsioonidele, nagu **Rahvusvaheline Telekommunikatsiooni Liit (ITU) ja Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO)**, sisulisi ja kooskõlastatud suuniseid digiküsimustes, ning tugevdab koordineerimist muudel olulistel foorumitel, kus Euroopa tiim konsolideerib üha enam oma rolli digipoliitika arendamise aruteludes, sealhulgas **ÜROs, ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroos (OHCHR), ÜRO erimenetlustes, UNESCOs, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonis (OECD), Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonis (OSCE) ning Euroopa Nõukogus**. Seda tehes tagab EL tiheda koordineerimise kohapealsete diplomaatide ning Brüsselis ja liikmesriikide pealinnades asuvate ekspertide vahel, et tagada inimõigustel põhineva ja inimkeskse lähenemisviisi rakendamine digiteerimise ja kujunemisjärgus tehnoloogiate suhtes.
- b) Esitab ühiseid seisukohti, et tagada suurem mõju järgmise kahe aasta jooksul toimuvates ÜRO juhitavates protsessides, mis kujundavad viisi, kuidas digiküsimusi ülemaailmselt juhitakse, eelkõige puudutab see **ülemaailmse digikokkuleppe** üle peetavaid läbirääkimisi ja tihedat koostööd **ÜRO tehnoloogiasaadikuga** eriti küsimustes, mis on seotud inimõiguste ja interneti paljusid sidusrühmi hõlmava haldamise mudeliga, mis on avatud, kaasav ja detsentraliseeritud. ELi panust ülemaailmsesse digikokkuleppesse on vaja järjepidevalt täiendada mitut sidusrühma hõlmavate kogukondade partneritele suunatud teavitustegevusega.

- c) Tugevdab ELi rolli **Rahvusvahelises Telekommunikatsiooni Liidus** (ITU), selgitades strateegilisi eesmärke, eelkõige pidades silmas 2026. aasta täievoliliste esindajate konverentsi, töötades välja kooskõlastatud seisukohad, sealhulgas asjakohasel juhul koos teiste Euroopa Postside- ja Telekommunikatsiooniadministratsioonide Konverentsi (CEPT) partneritega, eriti telekommunikatsiooni standardite suhtes, sealhulgas tulevase põlvkonna tehnoloogia, näiteks 6G, raadioside ja arengu suhtes, korraldades piirkondadevahelist teavitustegevust ning edendades strateegilise eesmärgina ITU kohustust saavutada üldine ja sisuline ühendatus, mille juures austatakse inimõigusi ja põhivabadusi, ning suurendades ITU nõukogus esindatud ELi liikmesriikide vahelist koostööd. EL peaks samuti püüdma tugevdada koordineerimist **Rahvusvahelises Standardiorganisatsioonis** (ISO) ja muudes standardeid kehtestavates foorumites, et tagada uute tehnoloogiate arendamine koostalitlusvõimeliste ja/või avatud standardite alusel.
- d) Püüab kooskõlastada ELi seisukohad asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel strateegiliste ametikohtade valimistel esitatavate **kandidaadite** suhtes.
- e) Teeb koostööd **G7** partneritega, et tugevdada elutähtsate digitaristute turvalisust, edendada usaldusväärset andmete vaba liikumist ja suurendada ülemaailmsete IKT tarneahelate vastupanuvõimet ning toetada veelgi **G20** selliste eesmärkide saavutamist, mis puudutavad tehnilise võimekuse jagamist arengumaadega.
- f) Osaleb aktiivselt ambitsioonika e-kaubandust käsitleva kokkuleppe sõlmimises **Maailma Kaubandusorganisatsiooni** (WTO) raames, sealhulgas usaldusväärse andmete vaba liikumise eeskirjade koostamises, ning teeb selles märkimisväärseid edusamme; osaleb koos teiste liikmetega aktiivselt WTO e-kaubanduse tööprogrammis ja muudab elektrooniliste edastuste tollimaksude moratoriumi püsivaks.

- g) Käsitleb mitmepoolseid küsimusi kogu maailma riikidega sõlmitud **digipartnerluste ja** nendega peetavate **muude asjakohaste dialoogide** lahutamatu osana, et saavutada konsensus ELi seisukohtade suhtes ja edendada ELi õigusraamistiku aluspõhimõtteid.
- h) Töötab välja **interneti haldamise struktuuriga seotud** kooskõlastatud seisukohad. Tunnistades **interneti haldamisega** seotud tulevaste protsesside tähtsust ja kriitilist ajakava, kutsub nõukogu kõrget esindajat, komisjoni (keda abistavad ekspertide foorumid, nagu interneti haldamise kõrgetasemeline töörühm) ja liikmesriike – asjaomaste ettevalmistavate organite ning asjakohasel juhul nende delegatsioonide kaudu – üles keskenduma järgmistele mitut sidusrühma hõlmavatele peamistele foorumitele. See hõlmab **Interneti Aadressikorporatsiooni** (ICANN) aktiivset toetust strateegilise tähtsusega küsimustes, nagu interneti stabiilsuse, turvalisuse ja koostalitlusvõime tagamine; tõhustatud koordineerimine **infoühiskonna maailma tippkohtumisel** (WSIS+ 20) 2025. aastal; ning koordineerimine selle tagamiseks, et täiustatud **Interneti Haldamise Foorum** (IGF) jääb pärast 2025. aastat mitut sidusrühma hõlmava digidialoogi peamiseks ülemaailmseks platvormiks, et säilitada toetus avatud, ülemaailmsele, vabale, koostalitlusvõimelisele ja detsentraliseeritud internetile, sealhulgas **ülemaailmse digikokkuleppe** üle peetavate läbirääkimiste kontekstis. Täiendavalt tuleks uurida võimalusi teha koostööd **internetivabaduse koalitsiooniga** (FOC).

5. Nõukogu kutsub komisjoni, kõrget esindajat ja liikmesriike üles kasutama strateegiliselt oluliste **kahepoolsete ja piirkondlike partnerluste** võrgustikku järgmiste tõhustatud partnerluste ja koostöö kaudu: ELi-USA kaubandus- ja tehnoloogianõukogu ning ELi-India kaubandus- ja tehnoloogianõukogu; digipartnerlused Jaapani, Korea Vabariigi ja Singapuriga ning tulevane partnerlus Kanadaga, ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna digiliit, ning jätkama uute partnerluste määratlemist ja arendamist, kui need on strateegiliselt olulised. Ühiste digikaubanduse eeskirjade kehtestamine Austraalia, India, Indoneesia ja Taiga ning võimalikud digikaubanduse üle peetavad läbirääkimised Korea Vabariigi ja Singapuriga, samuti läbirääkimised kohustuste üle, mis käsitlevad piiriüleseid andmevooge Jaapaniga, on olulised elemendid ELi püüdlustes edendada **usaldusväärset andmete vaba liikumist**. Kasutades täielikult ära nende partnerluste potentsiaali, saab EL seada end juhtrolli ja valitud partneriks ülemaailmses tehnoloogiaarenduses, standardimises ja juhtimises ning **elutähtsate ja kujunemisjärgus tehnoloogiate**, näiteks pooljuhtide, tehisintellekti, 5G ja 6G, merealuste andmekaablite, veebiplatvormide ja kvanttehnoloogiate turvalises kasutuselevõtus.
6. Nõukogu tervitab ELi-USA kaubandus- ja tehnoloogianõukogus elutähtsate ja kujunemisjärgus tehnoloogiate arendamise ja kasutamise standardite koostamisel tehtud edusamme. Nagu märgiti Rootsis Luleås toimunud neljandal ministrite kohtumisel, on EL ja USA tehnoloogia kiire arengu tõttu pühendunud oma koostöö süvendamisele tehnoloogiaküsimustes, sealhulgas tehisintellekti, 6G, veebiplatvormide ja kvanttehnoloogiate osas.

7. EL on valmis tõhustama oma osalust ja koostööd ühiste probleemide lahendamises, muutes meie pakkumise atraktiivsemaks ja partnerite vajaduste seisukohast asjakohasemaks. See tähendab digilõhede vähendamist, küberturvalise **avaliku digitalistu** edendamist ja pakkumist ning **digitaalset ühisvara**, mis aitavad suurendada uute tehnoloogiate ja andmete kasutatavust ühiskonna kui terviku hüvanguks, pakkudes usaldusväärset ja turvalist rahvusvahelist ühenduvust, nagu merealused ja maismaakaablid või traadita võrgud, ning võttes arvesse IKT tarneahela turvalisust kui vastupidava digitaalse ökosüsteemi loomise olulist elementi². **Global Gateway** kaudu on ELil vahendid, et teha konkurentsivõimeline pakkumine tipptasemel digitalistusse investeerimiseks koos meie tehnoloogiliste lahenduste ja standardite strateegilise edendamisega, pidades regulatiivset ja seadusandlikku dialoogi, et digiüleminekut võimalikult hästi ära kasutada, ning tegeledes samal ajal selle riskidega. Lisaks suutlikkuse suurendamisele ja sihipärasele regulatiivsele abile sellistes olulistes valdkondades nagu küberturvalisus, platvormid, andmed, tehisintellekt ja digiidentiteet peaks EL edendama inimõigustel põhinevat ja inimkeskset digiüleminekut. **Keskus „Digitaalse arengu heaks“ (D4D)** on hea näide Euroopa tiimi lähenemisviisi kohaldamisest digitaalse koostöö suhtes, mida tehakse partnerpiirkondadega kogu maailmas. Nõukogu tervitab Nigeeria, Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Colombiaga välja kuulutatud **digitaalmajanduse pakette** ja Global Gateway digialgatusi ning kutsub kõrget esindajat, komisjoni, liikmesriike ja finantseerimisasutusi üles tegema **Euroopa tiimi lähenemisviisi** kohaselt tööd **Global Gateway** digiprojektide arvu suurendamiseks³. Eelkõige kutsub nõukogu **Euroopa Investeerimispanka** üles kaaluma oma turvalise digitaalse ühenduvusega seotud investeeringute suurendamist, sealhulgas suurendama investeeringuid mobiilsidevõrkudesse ja merealustesse kaablitesse, ning kutsub komisjoni üles jätkama tööd ühenduvusprojektide ekspordikrediitdivõimaluste koordineerimisel, sealhulgas koos sarnaselt meelestatud partnerite samalaadsete rahastamisvahenditega.

² Vt nõukogu järeldused info- ja kommunikatsioonitehnoloogia tarneahela turvalisuse kohta ([12930/22](#)).

³ Vt strateegia „Global Gateway“ 2023. aasta juhtprojektide loetelu https://international-partnerships.ec.europa.eu/publications/global-gateway-2023-flagship-projects-infographics_en

8. Nõukogu rõhutab, kui oluline on tugevdada koostööd võitluses välismaiste ohuallikate, eelkõige Venemaa Föderatsiooni poolt teostatava välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu, sealhulgas seoses Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga digiruumis, ning rõhutab, kui oluline on tõhustada tööd nii ELis kui ka partnerite, kolmandate riikide ja muude sidusrühmadega, eelkõige veebiplatvormidega.
9. Nõukogu kutsub kõrget esindajat, komisjoni, liikmesriike ja finantseerimisasutusi üles tugevdama vastastikust vastupanuvõimet, tõhustades digitaalse suutlikkuse suurendamist ja koostööd, eelkõige majandus- ja investeerimiskavade kaudu **Lääne-Balkani** ja **idapartnerluse** partneritega, sealhulgas eriti nende partneritega, kellel on väljavaade saada ELi liikmeks, ning **lõunanaabruse** piirkonna partneritega, kooskõlas Lääne-Balkani digitaalarengu tegevuskava, idapartnerluse algatuse „EU4Digital“ ja Vahemere piirkonna uue tegevuskavaga.
10. Ukraina digiüleminek on olnud Ukraina majanduse ja ühiskonna vastupanuvõime võtmelement Venemaa agressiooni eest kaitsmisel ning sellest saab riigi ülesehitamise peamine tugisammas. Nõukogu rõhutab vajadust suurendada Ukraina IKT ökosüsteemi vastupanuvõimet ning kordab, et EL toetab Ukrainat vankumatult nii kaua, kui see on vajalik.
11. Vastavalt ELi ja Aafrika Liidu 2022. aasta tippkohtumisel võetud kohustustele kutsub nõukogu kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles tõhustama digitaalse suutlikkuse suurendamist ja koostööd **Aafrikaga** ning tagama, et ELi investeeringud turvalisesse digitaristusse Aafrikas oleksid koordineeritud, nii et suutlikkuse suurendamine ja toetus asjakohaste poliitika- ja õigusraamistike väljatöötamiseks valmistatakse ette koostöös Aafrika Liidu ja selliste partneritega nagu „Smart Africa“, et saavutada kogu mandrit hõlmav tõhus partnerlus, mis on kooskõlas ELi ja Aafrika vaheliste suhete olulisusega.

12. Nõukogu kutsub **ELi** mitteametlikku **digidiplomaatia võrgustikku** üles jätkama strateegilisi arutelusid tehnoloogia ja digipoliitika peamiste esilekerkivate ja keeruliste küsimuste üle ning kohtuma korrapäraselt laiendatud formaadis, kaasates asjakohasel juhul teisi Euroopa ja sarnaselt meelestatud partnereid, samuti muid sidusrühmi ja asjaomaseid võrgustikke, ning veelgi tugevdama koordineerimist ELi kübersaadikute võrgustikuga.
13. Selleks et tagada kooskõlastatud lähenemisviis ja tulemuslik positiivne teavitustegevus digiküsimustes, kutsub nõukogu kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles edendama **mitteametlike digikeskuste** loomist peamistes partnerriikides, kus ELi delegatsioonid ja liikmesriikide diplomaatilised esindused teevad tihedat koostööd süstemaatiliselt ja koordineeritult, ning osalema digitaalse ja tehnoloogilise arenguga seotud valdkondadevahelisi küsimusi puudutavas teabevahetuses ja tegevuses. Selleks et neid võrgustikke tõhusalt kasutada, peaksid nii EL kui ka liikmesriigid seadma prioriteediks digidiplomaatia ressursid välismaal, jätkama suutlikkuse suurendamise tugevdamist ja tõhustama ELi koordineerimist digiküsimustes.
14. Tunnistades, et tehnoloogiasektoril võib olla oluline roll ELi digidiplomaatia eesmärkide toetamisel, kutsub nõukogu kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles uurima võimalusi koordineeritud **dialoogiks ja struktureeritud koostööks tehnoloogiatoöstusega** peamistes strateegilistes valdkondades, sealhulgas elutähtsate ja kujunemisjärgus tehnoloogiate ning turvalise ühendatuse valdkonnas, et tugevdada ELi ühist lähenemisviisi, samuti selle innovatsiooni ja tööstuse kasvu, ning edendada kogu maailmas Euroopa standardeid, regulatiivseid lähenemisviise ja usaldusväärseid müüjaid. Selliste meetmete raames tuleks püüda leida ühiseid seisukohti ja kooskõlastatud strateegilisi visioone, mis põhinevad ühistel väärtustel ja huvidel tehnoloogia arendamise, standardimise ja geopoliitika ristumiskohas, millest saavad kasu nii EL kui ka tööstus. Selleks tuleks muu hulgas kasutada ettevõtlusalast nõuanderühma, mis on loodud selleks, et tagada erasektori kaasamine Global Gateway rakendamisse, ning muid digivaldkonna tööstusdialoogi raamistikke, nagu kaubandus- ja tehnoloogianõukogud, digipartnerlused, dialoogid ja liidud, samuti tuleks seda teha peamiste standardimisasutuste siseselt. Kasutada tuleks kogemusi, mis on saadud San Franciscos asuva ELi büroo koostööst **tehnoloogiasektoriga**.

15. Nõukogu rõhutab, et digitaalse geopoliitika kujundamises osalemiseks peavad EL ja selle liikmesriigid suurendama oma digidiplomaatia alast suutlikkust, sealhulgas tehes paremat koostööd ELi ja liikmesriikide diplomaatidele suunatud **koolitus- ja teabevahetusvahendite** valdkonnas ning otsides koostoimet ja jagades parimaid tavasid ELi, liikmesriikide, akadeemiliste ringkondade, erasektori, kodanikuühiskonna ja muude asjaomaste sidusrühmade vahel. Nõukogu kutsub kõrget esindajat ja komisjoni üles tagama kahe aasta jooksul, et vähemalt ühel ametnikul igas ELi delegatsioonis on asjakohased teadmised digidiplomaatia küsimustes ning et ELi delegatsioonidesse lähetatud diplomaadid saavad lähetuseelse protsessi raames asjakohast koolitust.
16. Nõukogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi **2024. aasta suveks** ning kutsub kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles **edusamme** korrapäraselt **hindama** ja jätkama nõukogule digidiplomaatia rakendamise kohta regulaarsete aruannete esitamist.
-